

HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

HRVATSKI LIST* izlazi u nakladnoj tiskari JOS. KRMPOTIĆ u Puli trg. Custosa 1. Uredništvo: Sidanska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIP HAIN u Puli. — Rukopisi se ne vraćaju. Ček. rač. aus. post. štad. 26.795.

godina IV.

U Puli, petak 29. ožujka 1918.

Broj 980

Bitka na zapadu.

Beč, 28. (D. u.) Službeno se javlja: U mletačkoj na nekim mjestima živahna topnička paljba. Na zapadnoj je fronti zadobila navala ponovno na prostoru. — Poglavlica generalnog štožera.

Berlin, 28. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Na bojište u Francuskoj doveli su Englezi obnovljene, svježije, iz drugih fronta vadjene divizije u boj protiv našim četama. Sjevero-zapadno od Bapaumea bacili smo neprijatelja iz starih lijevkastih položaja natrag na Bucquoy i Hebuterne. Sa osobitom se je žilavošću borio neprijatelj, da opet osvoji Albert. Ali uzalud. Jake navale, praćene od oklopnih vozova, skršile su se na obroncima uzvisina, nalazećih se istočno od grada. Južno od Somme utrlje su si naše divizije na mnogim mjestima put kroz stare pozicije neprijatelja, te su bacile Engleze i Francuze natrag u područja Francuske, koja iza godine 1914. nijesu osjetila rata. Pobjedničke su čete njemačkog prijestolonasljednika, neodoljivo navaljivajući prevalile od St. Quentin preko Somme u neprijateljske položaje u dubini od 60 kilometara. Prodrle su do Pierrepont, te su osvojile Montdidier. Naši gubici ostaju u normalnim granicama. U nekim žarištima su nešto teži. Broj lako ranjenih računa se sa 60 do 70 posto sviju ranjenika. Na lorenskoj fronti pojačala se topnička paljba. — Ritmajor barun Richthoffen postigao je svoju 71., 72. i 73. zračnu pobjedu. — Sa ostalih bojišta ništa nova. — Ludendorff.

Bitka na zapadu traže dalje. Francuzi i Englezi nagovještaju protuofenzivu i neke vijesti kažu, da će vodstvo ovog važnog poduzeća preuzeti jedan general sa vanrednim punomoćima. Govore, da će to biti general Foch. Međutim raste otpor Engleza i Francuza. Osobito u prostoru zapadno od Alberta poduzeli su Englezi velike protunavale, koje nijesu dođuše uspjele, ali su ipak zadržale napredovanje njemačke vojske u smjeru na Amiens, jedno važno stjecište željeznica, kroz koje vode svi spojevi između francuske i engleske vojske. U južnom dijelu fronte provallla je vojska njemačkog prijestolonasljednika preko Roye sve do Montdidiera te ugrožava sa jugoistoka, iz daljine od 35 kilometara, imenovani centar željeznica. Na lijevom njemačkom krilu zaostale su ponešto operacije. Na tom su se mjestu povukli Francuzi za rijekom Oise, koja ih prolazno štiti od zamašnih njemačkih navala.

Francuski izvještaj od 26. ožujka. Naše čete drže svoje položaje na lijevom brljegu Oise, na istoku od Noyona. Boj traje sa nesmanjenom žestinom na frontu Braye — južno od Somme — Chaulnes-Roye-Noyon. Sa ostale fronte nema šta da se javi.

27. ožujka po podne: Jučer na večer i preko noći bili su Nijemci znatnim gubicima posvuda odbijeni te prisiljeni, da ospore svoje napredovanje. Hrabrost francuskih vojnika, koji su branili svaki pedajl zemlje, uzvišena je nad svakom hvalom. Francuzi drže liniju Echelle-St. Beuvraignes, sjeverno od Lassignya, južni ulaz u Noyon i lijevi brljeg Oise. Tijekom noći suzbili su Francuzi jake izvidničke čete, koje su se kušale približavati francuskim položajima sjevero-zapadno od Noyona. Na ostaloj fronti privremena topnička paljba.

27. ožujka na večer: Nijemci su bacili svježije nove sile u boj te su sa podvostručenom silom navalile istočno od Montdidiera. Naše su čete opevano zadržale sa divnom tvrdokornošću neprijateljske navale, kojemu je uslijed velike brojne nadmoći uspjele konačno, da napreduje. U okolici Lassignya i Noyona doživjele su jednako žestoke navale potpuni neuspjeh. Skršile su se o junačkom otporu naših pukovnija.

Izvještaj istočne armije od 25. ožujka: Nešto malo topovske djelatnosti u okolici Vetrenika, na Dobrompolju i zapadno od Bitolja. Francuski su ljetači uspješno bacili bombe na neprijateljsko logorište u dolini Sermele.

Engleski izvještaj od 26. ožujka na večer: Sjeverno od Somme došlo je na različitim mjestima do mjestimičnih sukoba. Na bojnem smo polju opazili jako kretanje četa i trenja, na koje su pucali naši topovi i aeroplani. Južno od Somme izveo je neprijatelj, kako smo već javili jutros, sa svježim silama jake navale protiv Noyonu i Roye. Danas poslije podne započele su nove neprijateljske navale u blizini Chaulnesa kao što i između ovog grada i Somme. Sjeverno od te točke traje bitka na čitavoj fronti južno od Somme. U bojovima, koji traju već šest dana, pokazale su naše čete najveću hrabrost. Osim već imenovanih engleskih divizija, pokazale su se junačkim također divizije 9., 10., 31., 61. i 66.

27. ožujka na večer: Jutros rano oživjela je bitka velikom snagom južno i sjeverno od Somme. Žestoki se je boj odigrao tijekom dana od južno Rozieresa do sjeverno... Uzaludnom pokušaju neprijatelja, da kod Ablainzevillea provali u naše linije južno od Somme, slijedio je danas u jutro niz žestokih navala u okolici Rozieresa. Sjeverno od Rozieresa suzbile su naše čete sve navale neprijatelja te održale svoje položaje tijekom cijela dana unatoč sličnom pritisku velikih protivničkih masa. Kasnije su se razvile nove njemačke navale, koje su nas prisilile, da povučemo u tom području naše položaje nešto prema zapadu. Zadnje vijesti javljaju, da su naše protunavale potpunoma uspostavile položaj. Tijekom dana izveo je neprijatelj nekoliko zatvorenih navala protiv našim položajima između Somme i Ancre, sjeverno i južno od Alberta. I u tom je odsjeku došlo do ljutog boja. Dio naših položaja južno od Alberta, u koje je neprijatelj provalio, opet je osvojen našim protunavalama. Daljnji smo teški napadaj neprijatelja, poduzet poslije podne na toj točki, posve suzbili. Tijekom dana kušao je neprijatelj, da iz Alberta provali prema zapadu. Bio je svaki put suzbijen uz najteže gubitke. I danas poslije podne navale je neprijatelj velikom silom u okolici Bucquoya i Ablainzevillea, te se je ustalo u potonjem selu. Na svim drugim je točkama bila njegova pješadija suzbijena. Naše su se čete borile vanredno hrabro. Neprijatelj je na čitavoj engleskoj fronti bio suzbijen uz najteže gubitke unatoč odlučnim njegovim navala sa nadmoćnim silama. Teški boj trajao je sav dan na čitavoj bojnjoj fronti.

Iz Rusije.

Petrograd, 25. (D. u.) Brzjavna agentura javlja: Admiral Verderevskij, koji je bio ministar mornarice pod Kerenskim, pozvan je od istočne mornarice, neka preuzme tehničko vodstvo brodovlja. Admiral je Verderevskij navodno pristao.

Petrograd, 25. (D. u.) Reuterov ured javlja: Ratni je ministar Trocki upravio poziv na pučanstvo, da pripravi sastav crvene vojske. Saopćio je, da predstoji objava dekreta, kojim se obvezuju svi građani na vojničke vježbe. Svi prijašnji generali i časnici stavljaju se opet u aktivnu službu, da služe pod vodstvom pučkih ponudnika kao instruktori za vojsku. Trocki je izjavio, da hoće staviti na noge vojsku od 1 milijun momaka. Sve zatvorene vojničke škole biti opet otvorene, da se stvori broj časnika, koji je potreban za ovu vojsku.

Stockholm, 26. (D. u.) Prema bežičnoj su brzjavci ruske vlade vijesti o navodnom zaposjednuću sibirske željeznice sa strane njemačkih ratnih zarobljenika izmišljene i čine se upravnim ruskim krugovima smiješnim. Ratni su zarobljenici uzduž željeznice neoboruzani, a čuva ih vojništvo. Ruska vlada prosvjeduje protiv širenju takovih nelspravnih vijesti po zastupnicima inozemstva, koje izazivlju zamršenost u sveopćem položaju, koji je i onako već dosta zamršen.

Petrograd, 26. (D. u.) Petrogradska brzjavna agentura javlja: Večernje novine javljaju, da su njemačke i ukrajinske čete zaposjele Poltavu.

London, 27. (D. u.) Reuterov ured javlja: Polag vijesti iz Petrograda bio je admiral Razvozov uapšen radi sumnje proturevolucionih simpatija. Htio je navodno predati brodove istočne mornarice finskoj bijeloj gardi.

London, 27. (D. u.) Reuterov ured javlja: Moskovska brzjavna agentura saopćuje, da su čete ukrajinskog sovjeta osvojile 26. ožujka iza krvavog boja Odesu. — Reuterov ured javlja, da su čete ukrajinskog sovjeta prošle 19. ožujka opet na navalu, te zadržale Nijemcima kod Worobje teške gubitke. Grad je Konoton bio osvojen od sovjetovih četa.

Beč, 28. (D. u.) Iz ratnog se izvješt. stana javlja: Od Reuterovog ureda proširena vijest, da su boljševici opeta osvojili Odesu, je posve izmišljena. Grad je zapovjednut od savezničkih četa. Od nekoliko dana vlada mir.

* Bitka na zapadu. U nekom članku piše „Temps“ o položaju, e nema više nikakvog uzroka, da se pravi razlika između engleskim i francuskim bojnim silama. Zapovjedništvo bi moralo biti združeno u jednoj osobi, koja izražuje neograničenu vlast nad svim vojnicima i posve neodoljivo od druge vlasti. Položaj je ozbiljan i ništa više. „Journal des Debats“ piše: Premda je teško prepuštiti neprijatelju novo područje, to moramo ipak biti svjereni, da se to nikako nemože smatrati porazom. Vojnički suradnik „Bund“ Stegeman piše: Ako Englezima ne uspije, da kod Alberta stvore novu

frontu, onda je engleska vojska otcijepljena od francuske vojske. General Foch mora onda računati time, da će mu njegova vojska za manevriranje biti odamljena prije, nego dodje do udara na kojem drugom mjestu, prije nego bude on mogao, da poduzme protuudarac. Prostor na 80 km dugoj fronti, gubitak od 1000 topova i teški krvavi gubici čitavog desnog engleskog krila, te očajna primljena engleskih i francuskih pričuva daju predmisljevati, da nema niti vremena, niti snage, da se na krilima poduzme protuofenziva.

* Antanta i Rusija. Prema agenciji Havas su Engleska i Francuska utaničile, da objave izjavu, u kojoj se veli: Kada je carska ruska vlada sklopila ugovore, je ona bez sumnje zastupala i vezala Rusiju. Ovu obvezu nemože dignuti autoriteta, koja sada vlada ili koja će u Rusiji vladati, a da ne uzdrma temeljima međunarodnog prava. Ove obveze jesu i ostat će dužnost nove države ili skupine država, koje Rusiju sada predstavljaju ili koje će je u budućnosti predstavljati.

* Jedinstveno vodstvo na zapadnoj fronti. Pariški list „Victorie“ piše, e su Clemenceau i Lloyd George utanačili, da vodstvo bojnih operacija na fronti povjere jednom jedinom zapovjedniku. Prema „Herve-u“ bi taj zapovjednik imao biti general Foch.

* Rat na moru. Wolffov ured javlja dne 28. t. mj.: Naše su podmornice u irskom moru i na istočnoj obali Engleske opeta uništile 20.000 brutto reg. tona.

* Talijanski izvještaj od dne 26. t. mj.: Bubnjarska vatra naših pomaknutih straža protiv neprijateljskim odjelima u Val Arsa te puškaranje patrula na brljegu Piave istočno od Montella. Na ostaloj fronti topovske akcije, koje su u primorskom predjelu gdjekada žešće.

* Clemenceau o vojničkom položaju. Ministar-predsjednik Clemenceau, koji se je sa predsjednikom Poincareom i ministrom za naoružanje Loucheurom upravo povratio sa fronte, podao je u ministarskom vijeću sliku o vojničkom položaju. Izjavio je, da je sa svog posjeta na fronti donio zadovoljivih utisaka. Njegova su razjašnjenja bila u prvome redu informativne naravi. — U vojnom je odsjeku komore govorio Clemenceau o općem položaju i o mjerama, koje su u sporazumu sa vrhovnim vodstvom francusko-engleske vojske poduzete, da se djelotvorno osigura vođenje operacija. Izjavio je, da položaj postaje izrazitiji. Od nekoliko sati dalje opaža se „popuštanje neprijateljevih napinjanja. Bliza se čas, kad će naše i savezničke pričuve početi djelovati. Bitka će poprimiti drugo lice te je posve utemeljena nada, da neće neprijatelj zadržati uspjeha i korist, koje je postigao teškim žrtvama. Clemenceau je nadalje nagovijestio, da vlada namjerava početkom druge polovice travnja pozvati pod oružje godište 1919.

* Amerikanci i bitka na zapadu. Prema listu „Lokalanzeiger“ je američanski senat, pod utiskom dogadjaja u zapadnoj Europi, odlučio, da poduzme čitav niz ratnih mjera. Kako javlja „Vossische Zeitung“, ograničila je komisija za živež veoma jako trošenje pšenice.

Iz slavenskog svijeta.

Iz Slovenije. Kako smo već javili, predale su slovenske žene u nedjelju u dvorani hotela Union na svečani način narodnom zastupniku Korošcu potpise slovenskih žena za jugoslavensko narodno jedinstvo i narodnu slobodu. Dvorana je bila okićena zastavama srpskoga, slovenskoga i hrvatskoga naroda. Ulice, koje su vodile do hotela, bile su već u 11 sati tako pune naroda, da je bilo upravo teško proći kroz nbrojenu množicu. Općinu je Ljubljana zastupao gradonačelnik Tavčar sa podnačelnikom dr. Trillerjem. Prisutni bijahu narodni zastupnici Demšar, Gostinčar, dr. Pogačnik i dr. Ravnihar, mnogo pokrajinskih zastupnika, vođe narodnih stranaka, predsjednici prosvjetnih institucija itd. Sastanak se je morao otvoriti prije određenog vremena. Gospodja dr. Tavčarjeva je najprije u biranoj besjedi pozdravila narodnog zastupnika dr. Korošca, istaknula gvozdenu volju slovenskih žena, boriti se za jugoslavensku slobodu te javila, da je preko 200.000 slovenskih žena potpisalo svibanjsku deklaraciju Jugoslavenskog kluba. Zatim je prozborila sestra pokojnog dr. Kreka, gospodjica Cilka Krekova, te kazala medju ostalim: Još nešto obećamo u tom svečanom trenutku: da svojim pristupom svibanjskoj deklaraciji preuzimamo također dužnost, da ćemo nepokolebljivo i stajati u boju za prava našeg naroda, da isine isuruce slobodu i našu nisku i brežuljastu tamne šume i zelene naše livade, da sav taj svijet

bude zaista naš i da bude „zabučalo naše morje“, po kojem neka opet vozi „hrastov brod, mili naš slovanski rod“. Stotinjada puta budi zato pozdravljena naša jugoslavenska misao, lijepa kao mlado sunce, slatka kao pjesma slavulja na jugu, jaka kao kršna pećina, moguća kao deruča rijeka, postojana poput bršljana, koji se ovijaju oko hrasta i sivih pećina te odoljeva zimi i olujama. Nemojmo pitati plaho, da li ćemo postići taj cilj. (Medjukići: Moramo!) Svaka od nas mora da uloži sve svoje sile, da bude to, što mora biti. — Dr. Krek je u svom odgovoru kazao, da bi pokojni Krek bio kliknuo, da je mogao prisustvovati današnjem sastanku i vidjeti oduševljenje, koje je u Ljubljani zavladalo: „Prijatelj! Pobjeda je naša izvojevana!“ Za tim je cenzura nešto pobijelila. Za tim je nastavio: Naša je ideja bila iz početka skromna, bila je izražena iskrenim osvjedočenjem, akoprem nekim strahom. Otkako je naše žensvo stupilo u službu naše ideje, rasla je i rasla i danas obuhvaća već sav jugoslavenski narod. Ja se niti za trenutak ne bojim, e se naša ideja ne bi obistinila. Čvrsto i sa punim povjerenjem očekujem, da će naš mladi moderni car čuti naš glas i ispuniti najveću želju jugoslavenskog naroda, da mu da slobodu i neovisnost. Znam da naša stvar mora da stoji dobro, jer inače ne bi bio sav tabor neprijatelja na nogama i ne bi vikao, neka nas potlače, neka nas dave, da se ne čuje glas naših čustava. Bez obzira na ovu želju neprijatelja, moramo prodrjeti sa svojim zahtjevima, moramo provesti naše ujedinjenje. Ako je narod tako složen, kako smo složni mi, tko mu se može oprijeti? Riječi su zastupnika Korošca bile primljene burnim odobravanjem. Oduševljenje nije popuštalo, dok nije narod zapjevao jugoslavensku himnu „Lijepa naša domovino“ i „Hej Slovane“. U ime istarskih Hrvatica izrekla je govor gospođica Jelica Božičeva, u ime českih žena gospođica Šerminova. Kad je načelnik jugoslavenskog kluba zapuštao dvoranu, zapjevala je množica česku himnu „Gdje dom je moj?“ Kad je dr. Korošec stigao na ulicu, oduševljenje nije imalo granica. Mladi su momci digli dra. Korošca na ramena, koji je pozdravio sa kratkim nagovorom narod sakupljen na ulicama kod hotela Union. Ljubljana bila je okićena zastavama trojednog naroda. — Dan prije na večer obdržavala se je „narodna večer“ u velikoj dvorani hotela Union, na kojoj su govorili dr. Korošec, dr. Kramer, zastupnik socijalne demokracije Kristan i dr. Smodej, kao zastupnik Koroške. Potanji ćemo izvještaj o tom sastanku donijeti u narednom broju.

Iz slovenskog svijeta. „Slov. Narod“ donša: U prisutnosti načelnika Jugoslavenskog kluba dr. Antuna Korošca obdržavalo se je u nedjelju dne 24. t. mj. prvo vijećanje zastupnika Slovenske ljudske stranke i Narodne napredne o ustanovljenju Narodnog vijeća. U tom je obrlu u svim načelnim pitanjima postignut posvemašnji sporazum.

Organizacija slovenskih željezničara. „Slovenski Narod“ donosi poziv slovenskih željezničara, neka se ustanovi zajedničko društvo svih jugoslavenskih željezničara, u kojem bi se ujedinio savez jugoslavenskih željezničara sa društvom činovnika, pošto ovako odjeljene organizacije ne odgovaraju više duhu vremena. Ide se za tim, da se sve jugoslavenske željezničare oslobodi od tuđih strukovnih organizacija, te stvori jugoslavensku centralu za željezničare. Što znači, pita pisac imenovanog članka, jugoslavenska socijalna demokratska stranka kao voditeljica strukovnih organizacija za naš narod i za naše radništvo? Ona stoji još danas na njemačko-centralističkom stanovištu. Ma da imade lijep nacionalno-strukovni program ne može ga provodjati, pošto ga ne smije provodjati. Čeka ga diktat iz Beča, kamo šalje i novac našega naroda. Tko živi od žuljeva našeg radništva?

Na račun našega naroda gradila si je stranka u Beču i u drugim njemačkim gradovima kuće, stranačka poduzeće, od čega živi mnogo njemačke gospode, dok naš narod nema od toga ništa. Zadnje je vrijeme, da Jugoslaveni učine i u tom pogledu svoje korake i da poprave ono, što su do sada pregledali. Drugi je glavni cilj jugoslavenskih željezničara izražen u sastavu članstva novog saveza. U savez mora se učlaniti čitavo osoblje željeznica, od najnižeg do najvišeg činovnika. Potpun demokratizam mora da vlada u tom savezu. Bude li radnik znao, da mu je predpostavljeni činovnik učlanjen u isto društvo kao on, da se interesira i za njegovu dobrobit, da imaju zajedničke interese, poštivat će ga puno više, no što ga poštivao prije. Povjeravat će mu i neće ga smatrati samo „priganjačem“. Sakupiti sve naše sile — tako svršava pisac — u jednu organizaciju, koja temelji na jugoslavensvu i na demokraciji — to je naš cilj.

Radi potpisivanja jugoslavenske deklaracije otpustili su Madžari mnogo radnika u brodogradilištima na Rijeci. Otpušta se jih naprosto radi „slavenske propagande“. Ovakovi ljudi

dolaze onda u druge urede, ali tamo su već označeni kao politički sumnjivci, te su stavljeni pod policijsku ili žandarmerijsku pasku. Kojim se paragrafom zakonika dade opravdati takav postupak, nije nam jasno. Ipak se ne čudimo, pošto su kod nas zakonl jedino za paradu. Ali svakako je značajno, da u jednoj državi, koja imade slavensku većinu, može slavenska propaganda tvoriti razlog, da se „masregluje“ radnike. Nista ne dokazuje bolje od ove činjenice, kako nema u toj državi zakona za Slavene, kako smatraju svaki korak za svoj narod, dapače i samu ljubav za narod, kažnjivim činom, a ne mogu li ih zato kazneno progoniti, tad uništavaju njihove ekzistencije i njihove obitelji jednostavno, oznakom „otpušten radi slavenske propagande“, što gotovo onemogućuje život u ratno doba.

Nijemci i jugoslavensko pitanje. Čitamo u gradačkom listu „Tagespost“: Njemačka su se pučka vijeća čitave Austrije složila, te zauzela svoje stanovište proti jugoslavenskoj državi. Ona punim pravom upućuje na to, e je ova stvar zajednička stvar Austrije i Ugarske, da se koll jesno toli i niječno mora raditi u sporazumku sa Ugarskom, dakle da nema jednostavnog uređenja tog pitanja za Austriju. Pošto dakle o ovoj činjenici nema sumnje, isključena je dakako i ona jednostrana pretpostavka, koja se mora vidjeti u autonomiji Jugoslavena u Austriji. To je stoga od bitne važnosti, jer je prema raznim pouzdanim narodima povjerenstvo za uređenje narodnosnih odnošaja u Austriji, koje već od duže vremena ovamo radi u ministarskom predsjedništvu — a koji je rad obavio dosad koprenom tajanstvenosti — takovu osnovu izraditi imalo ili ju dapače već i izradilo. U koliko se vlada identifikira s tom mišlju, i u kojem obliku, nije dosad poznato; znade se samo to, da se na usta ministra-predsjednika navijestilo rješenje, a da nije ni izdaleka obznanilo oblik i sadržaj te osnove, koja mora svakako doći pred parlament. Upravo radi toga ali vlada u svim krugovima južne Austrije, ali i u jugoslavenskim područjima ugarskima veoma znatna napetost. Jugoslavensko je pitanje, kako je već po sto i sto puti bilo navedeno i dokazano, nesamo najvažnije i najdalekoreznije državno pitanje, nego i narodnosna i gospodarska stvar prvog reda za sve narode na jugu monarkije. Put do Jadrana i ovaj sam jest ono, za što se bori. Talijanska je kredenta izdala bojnu lozinku: Trst, ili ništa! A to je eto sad postalo bojnom lozinkom svih! No Italija ne će gospodovati Jadrnom kao svojim morem, nego će biti komično bačena natrag na svoj naravni posjed. A isto tako nije Jadrani put do njega slavenski posjed. Potoci njemačke krvi, koji su bili proliveni u ovom najstrašnijem od svih ratova, nijesu mogli biti proliveni za to, da budu Nijemci, a s njima i država, odrezani od Austrije i da im budu podrezane životne žile. Ne uvidja li vlada silnog onog značenja pokreta, koji je zahvatio eto sad sve slojeve pučanstva na jugu, ne stane li na put svim sredstvima promicanoj agitaciji Jugoslavena i huškajući njihovih vodja, tad je ona veoma zlo upućena, te će doskora osjetiti posljedice. Ta imada granica, preko kojih ne smije ustupljivost! Odje se radi o bitni li ne bit, mora nestati svih predrasuda. Bez obzira na to, što se može jugoslavensko pitanje urediti samo u sporazumku s Ugarskom, a tad opet različito prema narodima: Hrvatima, Srbima i Slovencima, ne smije se ništa, a ma upravo ništa u tom pravcu urediti bez sporazumka sa Nijemcima. Bez sumnje, a i punim će pravom biti Madžari u Ugarskoj istih nazora, a te će svoje nazore i ostvariti. Stoga je dakle sa stanovišta monarkije posve nemoguće, da poduzme jednostrane korake. Zato valja vladu ozbiljno opomenuti, neka težnjama Slovenaca ma i u najmanjoj mjeri ne udovolji, jer bi želj buru, o posljedicama, koje si danas ne može svoriti ni pojava.

Kako se iz ovih izvoda spomenutog njemačkog lista razabire, nijesu težnje Jugoslavena tobože u skladu s interesima državnog jedinstva i dualizma! Ali ovi tobožnji „interesi“ nijesu ništa drugo nego njemački i madžarski državni interesi, a naš će se narod i nadalje odriješito boriti proti tomu imperijalizmu, da se osovi na vlastite noge i da se u prvom redu brine za svoje vlastite narodne interese! U toj nas borbi ne smije i ne će smetati ništa!

Domaće vijesti.

Gg. pretplatnici učinite svoju dužnost! Stupamo u drugo četvrtgodište, te Vas molimo, da pretplatu obno lte, odnosno zaostalu pretplatu izravnete. U današnjim se teškim prilikama moramo boriti, da dodjemo do male količine papira, pa bilo i uz koju cijenu, a bilo bi žalosno, i za samu narodnu stvar škoda, ako se moramo boriti i oko toga, da nam se pretplata podmiri, čime možemo da barem donekle osiguramo opstanak našem listu. Dakle svaki pretplatnik nek učini svoju dužnost. U p r a v a.

U stvarima bjegunačkih potpora davat će c. k. kotarsko poglavarstvo razjašnjenja u sobi broj IV i to samo u nedjeljama od 9—12 te u ponedjeljak od 8—12 sati prije podne. Nove se prijave neće

primati kod c. k. kotarskog poglavarstva, već samo kod općina i kod podopćina (općinskih delegata).

Mjesni telefonski saobraćaj za Pulu opet dozvoljen. Do mala bit će opet uspostavljen u Puli mjesni telefonski saobraćaj za dosadašnje privatne pretplatnike. Ovime se cijenenim pretplatnicima daje na znanje s opaskom, nek ulože jednu n e b i l j e g o v a n u molbu na c. kr. poštansko i brzojavno ravnateljstvo u Trstu, za otvorenje njihove telefonske postaje. Obrasci za ovu molbu mogu se dobiti kod brzojavnog odjela c. kr. pošte Pula I.

Državna potpora za manje imućne. Pokrajinska upravana komisija doznačja je općini puljskoj okrugu 50.000 kruna kao potporu za manje imućne. Kako doznajemo, c. kr. tvrdjavni je komesar odredio od tog iznosa stalni neki iznos mensi državnih činovnika i općinskih radnika. Mi priznajemo, da nijesu niti državni činovnici niti općinski radnici veliki bogataši, pa da zaista trebaju potporu. Ali poznato nam je, da se prema jednom dekretu upravne komisije medju manje imućne mora ubrajati i također pučke učitelje, a tvrdjavni komesar nije podijelio učiteljima, niti jedne niti druge narodnosti, a ma ni pare potpore. Poznato je, da su državni činovnici i općinski radnici mnogo bolje plaćeni od istarskih učitelja. Teško je dakle pojmiti, zašto bi se baš pučke učitelje moralo izuzeti od ove potpore. Tvrdjavni će povjerenik svakako znati, da su baš učitelji onaj stalež, za kojega se država i zemlja najmanje brine, i da ovaj novi slučaj mora ove kulturne radnike samo da još više ogorči, negoli što su već bijedom i gladovanjem ogorčeni. Ali bilo bi dobro i to, da se ne bi i u buduće zaboravilo na učitelje, da bi se ovima izravno doznačila potpora te se ne bi mješalo ovaj najzapušteniji od svih staleža sa ostalim staležima. Moglo bi se namine opet desiti, da se ih pregleda i da ostanu bez potpore, bez pripomoći i bez srestava. Skrajno je vrijeme, da se učiteljskom pitanju posveti ona pažnja, koju zaslužuje, ali da ne ostanomo kod pitanja kao predmet raspravljanju, već da doživimo i plodove tog raspravljanja. Neka i to bude novi primjer bijede istarskog učiteljstva.

Knjige „Slovenske Matice“ za leto 1914. Za vse člane, ki so plačali članarino redno, to se pravi do konca leta 1917., je pisarna „Slovenske Matice“ že pred časom nakazala knjige za 1914. leto. Velikega števila zavojev pa do zdaj še ni bilo mogoče spraviti po pošti naprej, ker je pošta parkrat zaporedoma prekinila sprejemanje zavojev. Prud Velikonočjo pa izjavila, da prevzemo le pošiljkatve, za katere se poštnina takoj plača. Po Veliki noči spravimo ostale zavoje naprej, in prosimo vse člane, da računajo z izrednimi razmerami in zakasnitev knjig oprostite. — Članom-vojakom, ki niso v zadnjem času prijavili naslovov, nismo odposlali knjig, to pa zaradi tega, ker svoja bivališča zelo menjajo. Prosimo tiste, ki žele knjige, naj javijo svoje zadnje naslove. — Naknadni člani, to so tisti, ki so plačali udnino po Novem letu in ki jo pošiljajo zdaj, prejmejo knjige za 1914 v slučaju, če jih kaj ostane od pošiljkatve med redne člane, če ne jim bo štela Matica udnino sa tekoče leto.

Milodari za našu srednju školu u Puli. Preko uprave našeg lista, stigli su slijedeći doprinosi: Najsto blagdana i klanjajući se imenu neumrlog Preradovića, polaže gosp. Niko vit. Mardšić K 50.—. Veleč. gosp. J. Grašić, župnik iz Berana: kod Pazina K 25.—. Gosp. I. K. S. K 29.—. Gosp. Franjo Ružić, trgovac K 10.—. Gosp. Josip Ružić K 10.—. Sakupljeno u Medulinu u veselom društvu u gostioni „Rodoljub“ po maloj Dorici Cukon, bezličigovog poticanja, što je na osobiti način djelovalo na veselo društvo, K 245.74. Ukupno K 369.74; zadnji iskaz K 54.196 87; sveukupno K 54.566.61. Živjeli požrtvovni rodoljubi! Živjela mala Dorica i bila na izgled i ponos drugima! Naprijed za našu narodnu kulu prosvjete!

Mali oglasnik

Štiti se
svoje vinograde, voćnjake i svekoliko bilje od ušiju lišća, gusjenice i ostalih zarezniča užtrčavanjem sa pojačanom kalifornijskom čorbom ANTIFUNGIN Radikalno pouzdano djelovanje, bez oštećivanja biljke, vrlo štedljivo, u inozemstvu već više godina sa izvrednim uspjehom iskušano. — Cijena: 1 litar K 12.— (dostavno za 50 litara). Originalne posude po 3 l pol litara K 32.—. Raznilije pouzecem ili novac unaprijed: M. JÜNKER, Zagreb 10. Petrinjska ulica 3. — Potanji prospekt — i uputa besplatno.

U trgovini pokućstva, Fil. Barbaića,
u Sišanskoj ulici,
prodaje se novo prispjelo pokućstvo.

Slugu
traži knjižara Mahler, ulica Franje Ferdinanda

Traži se
snažna žena ili djevojka za sve kućne poslove, kao i jedan dječak kao čuvar konja, Uпитat se u restauraciji Sih. ulica Franja Ferdinanda.

Gradjevno drvo
kao daske svake debjine i gređice mogu se kupiti kod Celestija Frano-solini u Sišanskoj ulici br. 47.

Traži se
jednu mladu, zdravu, vještu kuharicu za kolodvorsku restauraciju u Kanfanaru.

Traži sinuškiju
c. kr. poglavarstvo u Puli Plača po dogovoru.

Oglasujte u „Hrvatskom Listu“

CIJENA lista: za štavu god. za polugodište tromjesečno K 3.00, za 12 m. poj. 0.50. GLAŠI prim. upravi lista trg.

Sedma